

A Győri Ítéltábla dr.Göcs Éva ügyvéd által képviselt **felperesnek** az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviseleti Osztály által képviselt **alperes ellen** bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt a Székesfehérvári Törvényszék előtt folyamatba tett perében Székesfehérvárott, 2017. március hó 27. napján 27.P.20.633/2016/26. szám alatt hozott ítélet ellen az alperes részéről 27. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 75.000 (hetvenötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint az alperes a rablás büntettének alapos gyanúja miatt indult büntető eljárásban 2013. április 29-én elrendelte a felperes előzetes letartóztatását, mely - többszöri meghosszabbítása, továbbá a szabadlábra helyezési kérelmek elutasítása folytán - 2013. december 5-ig állt fenn. Ekkor az alperes az előzetes letartóztatást megszüntette és a felperes házi őrizetét rendelte el. A házi őrizet 2014. április 29-ig állt fenn, ezen a napon az alperes a felperest az ellene rablás büntette miatt emelt vád alól felmentette. Az ítélet 2014. július 1. napján emelkedett jogerőre, miután a fellebbviteli főügyészség a fellebbezést visszavonta. A jogerőre emelkedésről a felperesnek és védőjének az alperes által küldött tájékoztatás nem tartalmazta, hogy a felmentésre tekintettel a felperes kártalanításra tarthat igényt, mégpedig a jogerős határozat közlésétől számított 6 hónapon belül, mely határidő jogvesztő.

A felperes 5.000.000 forint megfizetésére kérte kártérítés címén kötelezni az alperest. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az előzetes letartóztatás, illetőleg annak fenntartása, valamint a házi őrizet elrendelése során az alperes a jogszabályi előírások megsértésével járt el, nem vizsgálta körültekintően a kényszerintézkedés elrendelésének általános indokát. Másodlagos hivatkozása szerint az alperes elmulasztotta a büntető eljárási törvényben meghatározott és a kártalanításra vonatkozó lehetőségről tájékoztatni a felperest, emiatt a felperes a kártalanítási igényét nem terjeszthette elő.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a kényszerintézkedések elrendelésével kapcsolatosan a bíróság mérlegelési tevékenységet folytatott, a kényszerintézkedések elrendelésének feltételei fennálltak.

Nem vitatta, hogy a kártalanítási igény érvényesítéséről a büntető eljárási törvényben meghatározott tájékoztatás elmaradt, azonban a kártalanítási lehetőséget a törvény, nem pedig a tájékoztatás teremti meg. A vádlott védővel járt el, így a védőtől is értesülhetett volna az igényérvényesítési

lehetőségről, nincs tehát okozati összefüggés a tájékoztatás elmaradása és az igényérvényesítés elmulasztása között. A védőtől származó tájékoztatás elmaradása nem az alperes, hanem a felperes terhére esik, emellett a felperes személyesen adta elő, hogy az ismerősei tudomással bírtak a kártalanítás lehetőségéről.

Hivatkozott arra is, hogy a felperes a kár elhárítására alkalmas jogorvoslati lehetőséget nem vette igénybe, hiszen a Be. 65-66.§-a szerinti igazolás előterjesztését elmulasztotta.

Az alperes a kártérítés összegét is eltúlzottnak ítélte.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.000.000 forintot, továbbá 100.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Határozata indokolásában kiemelte, hogy az előzetes letartóztatás és a házi őrizet elrendelése mérlegelés eredménye, e körben súlyos és okszerűtlen mérlegelés az alperes részéről nem valósult meg, így a kártérítés Ptk.349.§., és 339.§. együttes feltételei nem állnak fenn, a felróható jogellenes magatartás megállapítására nincs mód.

Ugyanakkor megállapította, hogy az alperes jogsértést követett el azzal, amikor a felmentő ítélet jogerőre emelkedésével egyidejűleg nem tájékoztatta a felperest a kártalanítás lehetőségéről. Az 1998. évi XIX.tv. (továbbiakban Be.) 583.§./5/ bekezdése egyértelműen rendelkezik ezen tájékoztatási kötelezettségről, annak tartalmára is kiterjedően. A törvényszék kifejtette, hogy más típusú ügyek kapcsán a bírói gyakorlat a lehetőség elvesztésében megtestesülő kár fogalmát, bizonyítási gyakorlatát kidolgozta. Az alperes csak felvetette, de nem állította és nem is bizonyította, hogy a felperes a tájékoztatás ismeretében sem terjesztett volna elő kártalanítási igényt. A törvényszék álláspontja szerint az alperesi felelősség szempontjából irreleváns, hogy az ismerősei miről tudtak a felperesnek, illetőleg az interneten milyen tájékoztatás érhető el. A felperes jogi képviselőjének (korábbi védőjének) az alperes kártérítési felelőssége szempontjából ugyancsak irreleváns az a magatartása, hogy részéről a tájékoztatás miért maradt el. A tájékoztatás kötelezettségét ugyanis a Be. nem a védőre, hanem a bíróságra terheli.

Hangsúlyozta a törvényszék, hogy a felmentett terheltet a kártalanítás jogszabály folytán megilleti, nem köteles a jogalap megállapításához semmit bizonyítani, csak az összecszerűség lehet a perben kérdéses. Mindemellett az alperes a kártalanítást kizáró körülményre nem is hivatkozott.

Alaptalannak ítélte az alperesnek az igazolási kérelem elmulasztásával kapcsolatos álláspontját is. Egyrészt utalt arra, hogy a Be.584.§./1/ bekezdése következtében nem a büntető bíróság, hanem a polgári bíróság bírálja el a kártalanítási igényt, ezzel együtt az igazolási kérelmet is. Az előterjesztésének szabályait a Pp.107.§./1/ bekezdése határozza meg. Az igazolási kérelem előterjesztésére nyitva álló 3 hónapos objektív határidő pedig 2015 márciusában eltelt, ezt követően már nem lett volna igazolási kérelem eredménnyel előterjeszthető.

Az összecszerűség körében a bíróság a régi Ptk.355.§./4/ bekezdésében foglaltakra utalással kiemelte, hogy kártérítés címén mindazt meg kell téríteni, amely a károsultat ért nem vagyoni hátrány kiegyenlítéséhez vagy csökkentéséhez szükséges. Köztudomású, hogy a szabadságelvonás az egyénre nézve milyen hátrányokkal jár, a felperes 7 és fél hónapot volt előzetes letartóztatásban. A házi őrizet tartalma alatt a szabad mozgás hiányából eredő hátrányok kisebb mértékben érintették, de ez is kényelmetlenséggel járt. A felperes a szabadságmegvonással szükségképpen együtt járó nehézségeket meghaladó hátrányt is igazolt. Megállapítható volt ugyanis, hogy a letartóztatásakor élettársi kapcsolatban élt, az élettársa gyermeket várt, a felperes dolgozott, ugyanakkor élettársa szülői felügyeleti jogát a bíróság korábban más apától származó gyermekei tekintetében már megszüntette. Így a közös gyermek tekintetében sem volt szülői felügyeleti joga, ennél fogva a felperes rokona, ... fogadta családba a gyermeket a megszületést követően a gyámhivatal engedélyével és a gyámhivatal őt rendelte ki gyámul. Az előzetes letartóztatás alatt a felperes

csupán két alkalommal, rövid időre találkozhatott gyermekével. A házi őrizet alatt hetente 2-3 alkalommal, valamint a hétvégeken találkoztak. A felmentő ítéletet követően a családba fogadás megszüntetésre került, és a gyermeket a gyámhatóság a felpereshez helyezte vissza, aki azóta is egyedül neveli őt. Megállapítható tehát, hogy kizárólag az előzetes letartóztatás volt a háttérben annak, hogy a felperes gyermekét más gondjára kellett bízni. A törvényszék álláspontja szerint az első pár hónap együttlét hiánya nagyon súlyosan érintette a felperest, a hátrány a felperes oldaláról nyilvánult meg.

A fentiekre tekintettel a törvényszék a Kúriának a kártalanítás körében kialakult összecszerűségi gyakorlatát is figyelembe véve 3.000.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

Az alperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a törvényszék a bizonyítékokat nem megfelelően mérlegelte, a kellően fel sem tárt tényállás alapján téves döntést hozott.

Az ítélet nem ad magyarázatot arra, hogy miért tekinti önmagában olyan jogellenességnek a tájékoztatási kötelezettség elmulasztását, amely a kártérítési felelősség megalapozására alkalmas. A felróhatóság hiánya körében vizsgálni kellett volna, hogy kirívó volt-e a jogalkalmazási hiba.

A fellebbezés szerint nem tartalmaz megfelelő indokolást az ítélet a tekintetben, hogy a kártalanítási igény érvényesítési lehetőségének az elvesztése miért azonosítható a kárral.

A tájékoztatás hiánya nem fosztotta meg a kártalanítási lehetőségtől a felperest. Az okozati összefüggés körében bizonyításra szorul, hogy a kártalanítási lehetőséget a felperes más forrásból megismerte-e, kívánt-e egyáltalán ezzel a lehetőséggel élni. Mindemellett megállapítható, hogy a kártalanítás intézménye köztudomású tény. A kártalanítás lehetőségét nem a tájékoztatás, hanem a jogszabály teremti meg. A lehetőségtől nem volt elzárva a felperes, hiányzik tehát az ok-okozati összefüggés.

Nem támasztotta alá a törvényszék megfelelő jogi érvekkel, hogy milyen okból tekinti a perbeli esetre alkalmazhatónak az orvosi műhiba perekben kialakított, „a lehetőség elvesztésében megtestesülő kár” körében kialakult gyakorlatot. A perbeli esetben a felperes aktív magatartásának elmaradása okozhatta a vélelmezett kárt, ellentétben a műhiba perek alapjául szolgáló tényállásokkal, amelyeknek az adott károsult passzív szereplője.

Az alperes fenntartotta azon álláspontját, hogy a büntető ügyben eljáró jogi képviselőtől a szakma írott és íratlan szabályai szerint alapvető elvárás, hogy teljes körűen tájékoztassa a megillető jogokról és lehetőségekről az ügyfelét. Ennek elmaradása tehát nem az alperest, hanem a felperest terheli, így a régi Ptk.340.§./2/ bekezdése következtében az alperes mentesül a felelősség alól.

Az ítélet a fellebbezés szerint az összecszerűség körében sem tesz eleget az indokolási kötelezettségének, nem alkalmas annak megállapítására, hogy a tényállás egyes elemeit milyen bizonyítékok alapján találta megállapíthatónak a bíróság. A bíróság ... tanút úgy hallgatta ki, hogy annak a Pp.167.§.-ában foglalt feltételei nem álltak fenn, hisz a felperes nem jelölte meg egyértelműen, hogy mely konkrét tényállításokra kéri a tanút meghallgatni. Mindemellett a tanú nem szakértő, így a kényszerintézkedéseknek a felperesre gyakorolt hatásáról nem tud nyilatkozni, illetőleg az e körben tett nyilatkozatának nincs jelentősége.

A felperes nem bizonyította a szabadságmegvonással szükségképpen együtt járó hátrányt meghaladó kárát. A törvényszék a felperes nyilatkozatára és a rokonának tanúvallomására alapította az ezirányú tényállást.

Kifogásolta a fellebbezés, hogy a kártalanítás összegének meghatározása előtt nem derítette fel a felperes előzetes letartóztatását megelőző életvitelét, életmódját. Anélkül állapította meg a törvényszék, hogy a felperessel szemben korábban előzetes letartóztatás kényszerintézkedést nem alkalmaztak és börtönben sem volt, hogy arra vonatkozóan nem állt bizonyíték rendelkezésre. Az alperes indítványára megkeresett büntügyi nyilvántartó hatóságtól érdemi válasz nem érkezett, a törvényszék azonban további intézkedéseket e körben nem tett.

Téves a törvényszék azon megállapítása, hogy a felperes a letartóztatásakor dolgozott. Ez a megállapítás a felperes részéről rendezett életvitelt, rendszeres munkavégzést feltételezne, ugyanakkor a jogerős ítélet szerint a felperes a letartóztatása előtt alkalmi munkát végzett.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Kiemelte, hogy a kártalanítás jogintézményéről, illetőleg a jogvesztő határidőről való tájékoztatás elmaradása ellen jogorvoslati lehetőség nincs, így a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható.

A Be.580.§-a értelmében a kártalanítási eljárásban a felróhatóságot és jogellenességet nem kell bizonyítani. A kártalanítás intézménye nem köztudomású tény, a Be.583.§./5/ bekezdése egyértelműen meghatározza a bíróságra háruló feladatokat. A tanút a törvényszék az eljárási szabályoknak megfelelően hallgatta ki és a vallomás helyes értékelésével állapította meg a tényállást.

A bűnügyi nyilvántartó hatóság érdemi választ az alperes indítványára tett megkeresésre nem adott, ugyanakkor az alperes további indítvánnyal nem élt. A peranyag részét képező büntető iratok alátámasztják, hogy korábban szabadságelvonással járó büntetés kiszabására a felperessel szemben nem került sor.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

Az elsőfokú ítéletnek a kereseti kérelmet 3.000.000 forintot meghaladó részében elutasító rendelkezésével szemben a felek fellebbezéssel nem éltek, az a Pp.228.§./4/ bekezdése alapján jogerőre emelkedett. A másodfokú eljárás tárgyát az alperest 3.000.000 forintban marasztaló ítéleti rendelkezés felülbírálata képezte. Ennek során az ítélőtábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítás lefolytatásával beszerzett peradatok okszerű mérlegelése útján helyes tényállást állapított meg, arra alapított döntésével és annak érdemi indokaival az ítélőtábla az alábbiak szerint egyetértett.

A felperes elsődlegesen arra alapította az alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmét, hogy az alperes a kényszerintézkedések (előzetes letartóztatás, házi őrizet) elrendelése, illetve azok fenntartása során jogellenes felróható magatartást tanúsított, a kényszerintézkedések alkalmazásának jogszabályi feltételeit nem körültekintően vizsgálta. Az ezen ténybeli alapon érvényesített - bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti - igény elbírálására az 1959.évi IV.tv. (r.Ptk.) rendelkezései az irányadóak, tekintettel a felperes által jogellenesnek ítélt alperesi magatartás tanúsításának időpontjára (2013.évi CLXXVII.tv. 50.§./1/ bekezdése és 54.§-a). Az elsőfokú bíróság az r.Ptk.339.§./1/, a 349.§./1/, valamint a /3/ bekezdésének helyes alkalmazásával foglalt állást akként, hogy a kártérítési felelősség együttes feltételei nem állnak fenn, a kényszerintézkedések elrendelésével, illetőleg fenntartásával kapcsolatos, mérlegelésen alapuló jogalkalmazói magatartás körében az alperes részéről kirívóan súlyos tévedés nem állapítható meg.

A felperes másodlagosan arra alapította igényét, hogy az alperes a büntető eljárásban hozott felmentő ítélet jogerőre emelkedésével egyidejűleg nem tájékoztatta őt a kártalanítás lehetőségéről és ezen jogsértéssel kárt okozott. Ezen igénye elbírálása körében - tekintettel a fentebb már megjelölt jogszabályi rendelkezésre, továbbá arra, hogy az állított jogsértést az alperes a 2014. július 1. napján jogerőre emelkedett ítélettel kapcsolatosan tanúsította - a 2013. évi V. tv. 6:548.§. és 6:549.§ rendelkezései az irányadóak.

Nem volt vitatott a perben, hogy az alperes a Be.583.§./5/ bekezdésében foglalt kötelezettségét elmulasztotta, az alperest a jogerős felmentő határozat közlésével egyidejűleg nem tájékoztatta a kártalanítási igény jogalapjáról, az igény érvényesítésének határidejéről, a határidő kezdő időpontjáról és a határidő elmulasztásának jogvesztő jellegéről. Az alperes ezzel a hivatkozott

jogszabályi rendelkezés mérlegelést nem kívánó alkalmazását mulasztotta el. Ezen magatartása a bírói gyakorlat értelmében is olyan kirívóan súlyosan jogellenesnek minősül, amely jogalkalmazó szerv esetében is megalapozza a felróhatóság megállapítását. A fellebbezés ez irányú hivatkozásával szemben az elsőfokú bíróság álláspontja megalapozott.

Fennáll a kártérítési felelősség azon feltétele is, hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható. A perbeli esetben nem volt olyan jogorvoslati eszköz, amely alkalmas lehetett volna a kár elhárítására. Az alperes által hivatkozott igazolási kérelem elmulasztása sem értékelhető a felperes terhére, figyelemmel arra, hogy a Be.583.§./1/ bekezdése szerint a 6 hónapos keresetindítási határidő jogvesztő. Ezen határidő esetén jogszabályi rendelkezés nem ír elő kifejezetten a mulasztás kimentésére igazolást, ekképp - figyelemmel a 4/2003.PJE. határozatban kifejtettekre - a jogvesztő keresetindítási határidő elmulasztásával szemben igazolási kérelemnek nem lett volna helye.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a megállapításra, hogy az alperes jogellenes magatartása és a kártalanítási igény elmulasztása között fennáll az okozati összefüggés. A Be.583.§./5/ bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség azt szolgálja, hogy a terhelt a kártalanítási igény érvényesítésének lehetőségéről és annak eljárásjogi feltételeiről hitelt érdemlően haladéktalanul tudomást szerezzen, rendelkezésére álljanak mindazok az információk, amelyek birtokában maga döntheti el, hogy kíván-e élni az igényérvényesítés lehetőségével. A tájékoztatási kötelezettség címzettje a jogszabályi rendelkezés szerint kifejezetten az alperes volt, kötelezettségének azonban nem tett eleget. Az alperes azon hivatkozása, hogy a felperes más úton (ismerősök, internet) is hozzájuthatott volna a szükséges információhoz, illetve, hogy a büntető eljárásban a védelmét ellátó jogi képviselőtől is elvárható lett volna a megfelelő tájékoztatás megadása, e tekintetben nem bír relevanciával. Amennyiben a jogszabályi kötelezettségének az alperes eleget tesz, úgy - függetlenül mások magatartásától - a felperes kellő időben értesült volna az igényérvényesítés lehetőségéről, és azt a feltételezést sem képes a perben egyetlen körülmény sem alátámasztani, hogy a felperes az igényét ez esetben sem érvényesítette volna. Az alperesi jogsértő magatartás és az igényérvényesítés lehetőségének elmulasztása között az ok-okozati viszony fennáll, tehát az alperes magatartása és az igényérvényesítési lehetőség elmulasztása folytán bekövetkezett felperesi kár között is fennáll az okozati összefüggés.

A felperes az alperes fenti mulasztására alapítva az abból fakadó kárát érvényesíti, hogy az igény érvényesítésének megghiúsulása folytán nem jutott ahhoz a kártalanításhoz, amiben a kártalanítási per eredményeképpen részesült volna (ezáltal a vagyona csökkent, illetve nem nőtt). Igénye tehát vagyoni kár megfizetésére irányul, annak összegét azzal a nem vagyoni kártérítéssel, vagy sérelemdíjjal egyező összegben jelölte meg, amelyet a személyiségi jogsértéssel okozati összefüggésben bekövetkezett hátrányok kompenzálására a kártalanítási eljárásban kapott volna.

A továbbiakban a perben a tekintetben kellett állást foglalni, hogy a kártalanítás lehetőségétől való megfosztás milyen igény érvényesítésére ad a kártérítési perben alapot, érvényesíthető-e az elmulasztott igény helyett, de lényegében azzal azonos összegű kártérítés azon az alapon, hogy a kár az az összeg, amit az igényérvényesítés el nem mulasztása esetén az „alapeljárásban” hozott döntés eredményeként a károsult kapott volna (árnyékper problematikája).

A bírósági joggyakorlatban inkább uralkodó az az álláspont, hogy ilyen esetben csak az igényérvényesítésnek, a bírósághoz fordulásnak, mint személyiségi jognak a sérelmére alapított, azzal arányos sérelemdíj iránti igény érvényesíthető (BH.2013. 89.számú eseti döntés). E mögött döntően az alábbi érvek húzódnak meg:

A kártérítési per egy alapperben korábban hozott jogerős ítélettel szemben nem töltheti be újabb jogorvoslat szerepét, az alapperben hozott jogerős ítélet nem bírálható felül. Nem lehet tehát megállapítani, hogy az igény érvényesítőjét érte-e kár (azaz a hivatkozott jogsértés nélkül eredménnyel érvényesítette volna-e igényét, illetőleg milyen összeg erejéig vezetett volna

eredményre az igényérvényesítése, tehát ennek elmulasztása folytán milyen összegű kára következett be). Az alapperben hozott és jogerőre emelkedett döntés vonatkozásában beáll az anyagi jogerő, ez pedig kizárja, hogy az ítéletben már elbírált jogot utóbb bárki is bármilyen módon vitássá tegye, így a kártérítési per bírósága érdemben nem vizsgálhatja azt a kérdést, hogy a felperes az igényérvényesítést megghiúsító mulasztás hiányában az elmulasztott pert megnyerte volna-e, illetőleg időben előterjesztett kérelem esetén a bíróság mit ítélt volna meg a részére (BH.2009.356., BH.2012.90., BH.2013.243., BH.2013.89.)

Bizonyos többlettényállási elemek azonban megalapozhatják a fenti uralkodó jogi állásponttól való eltérést. (Kúria Pfv.V.../2012/7.számú döntés)

A perbeli tényállás körében megállapítható, hogy nem volt az elmulasztott igényérvényesítést érintő un. alapeljárás, tehát nincs jogerős döntés, melynek az anyagi jogerejét sérthetné a kártérítési igény érvényesítése. Ezen túlmenően a kár bekövetkezte is kétséget kizáróan megállapítható. A kártalanítás mérlegelést nem igénylő jogszabályi feltételei (Be.580.§. II/a. pont) nem vitatottan fennállnak, a kártalanítás iránti igény érvényesítésének akadályára (Be.580.§./3/ bekezdés) pedig maga az alperes sem hivatkozott. A perbeli esetben tehát nem feltételezésen alapul, hogy a felperes a kártalanítási igényét eredménnyel érvényesítette volna, és az ítéltábla álláspontja szerint mérlegelés útján, az általános kártérítés Ptk.6:531.§-ában foglalt szabálynak jelen esetre vonatkoztatott alkalmazásával, a kártérítési perek gyakorlatának figyelembe vétele alapján az az összeg is hozzávetőleg meghatározható, amely a kártalanítási per eredményeképpen a felperes részére megítélést nyert volna.

A kifejtettekre tekintettel osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontját, hogy a felperes jogosult jelen perben érvényesíteni az alperessel szemben az elmaradt kártalanításnak megfelelő kárát. A kár összegének megállapítása körében pedig a kártalanítás meghatározásához az arra irányuló perekben szükséges és releváns körülmények mérlegelésére van szükség, ezek alapján határozható meg a kár mértéke.

Abban a kérdésben, hogy az alperes jogellenes felróható magatartásával okozati összefüggésben milyen összegű kártalanítástól esett el a felperes, az elsőfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben a kártalanítás összegére, mértékére kiható valamennyi releváns körülmény helyes mérlegelése útján határozott. Téves az a fellebbezési hivatkozás, hogy az e körben értékelt körülmények a perben nem nyertek bizonyítást. A törvényszék a Pp.221.§./1/ bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének eleget tett. Helyesen állapította meg, hogy a szabadságelvonás olyan hátrányokkal is jár, amelyek köztudomásúak, így ezek külön bizonyítására a Pp.163.§./3/ bekezdése értelmében nincs szükség. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság alappal értékelte a börtönviszonyokkal szükségképpen együtt járó hátrányokat, s azt, hogy mindezeket a felperes 7 hónapot meghaladóan volt kénytelen elviselni. Ugyancsak nyilvánvaló, köztudomású, külön bizonyítást tehát nem igényel, hogy a helyváltoztatás szabadságához fűződő személyiségi jog korlátozásából is a mindennapi életvitelre kiható hátrányok keletkeznek, így alappal értékelte a házi őrizet tartalma alatt - helyesen kisebb súlyúnak minősített - hátrányokat.

A rendelkezésre álló peradatok helyes mérlegelésén alapszik a törvényszék azon álláspontja is, hogy a perben a szabadságmegvonással szükségképpen együtt járó nehézségeket meghaladó hátrány is bizonyítást nyert. A meghallgatott tanú, továbbá a - 19.szám alatt csatolt - gyámügyi eljárás iratok kétséget kizáróan igazolják, hogy a felperest az újszülött gyermekével való együttléttől a szabadság elvonással járó kényszerintézkedések fosztották meg. Nem állt fenn olyan körülmény, amely miatt a felperes a gyermekét a születését követően ne vihette volna otthonába, hiszen a gyámhivatal a gyermek családba fogadásának megszüntetésével is a felpereshez helyezte vissza a gyermeket.

A törvényszék helyesen állapította meg, hogy a felperes a gyermekével születését követően nem tudott együtt lenni, a kezdeti időszakban látni sem volt módja, később pedig a kirendelt gyám közreműködésével is csak időszakonként láthatta rövid időtartamban.

Mindezekből a körülményekből ugyancsak köztudomásúlag olyan hátrányok fakadnak, melyek felmerülése külön bizonyítást nem igényel. Helyesen utalt a törvényszék arra, hogy e tekintetben nem a gyermek, hanem a felperes oldaláról nyilvánult meg a hátrány.

A fellebbezésben foglaltakkal kapcsolatosan az ítéletábra kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló peradatok (a tanú vallomása, továbbá a büntető eljárás iratai) alapján állapította meg a tényállást a felperes előzetes letartóztatását megelőző életvitelét, körülményeit illetően.

A törvényszék az alperesnek a Bünygyi Nyilvántartó Hatóság megkeresése iránt előterjesztett indítványát teljesítette. Az alperes által tett indítvány a tartalmi keretei között nem volt alkalmas arra, hogy a Bünygyi Nyilvántartó Hatóság érdemi információval szolgáljon a felperes előéletét illetően. A hatóság válaszáat a soron következő tárgyaláson az elsőfokú bíróság ismertette, az alperes azonban további indítvánnyal nem élt, így a hatóság ismételt megkeresésének elmulasztása terén az elsőfokú bíróság terhére eljárási szabálysértés nem állapítható meg. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság a büntető eljárás anyagára alapította azon megállapítását, hogy szabadságelvonással járó kényszerintézkedést vele szemben nem alkalmaztak korábban, és börtönben sem volt.

Az elsőfokú bíróság a fentebb kifejtettek szerinti hátrányokat, továbbá a Kúriának a kártalanítás körében kialakult összecszerúségi gyakorlatát helyesen értékelte. Utóbbi körben az ítéletábra utal a Kúria Pfv.III.../2016/4., a Pfv.III..../2016/7., a Pfv.III..../2015/5.számú eseti döntéseire.

Mindezek alapján a törvényszék a felperest ért személyiségi jogsértés súlyával, következményei súlyosságával arányos összeget állapított meg annak meghatározásakor, hogy milyen összegű kártalanítás erejéig érvényesíthette volna alappal kártalanítási igényét a felperes, és ekként milyen összeg erejéig alapos az alperessel szembeni kártérítési igénye.

A kifejtettek tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését helybenhagyta, az eredménytelenül fellebbező alperest pedig a Pp.78.§./1/ bekezdése alapján kötelezte a 32/2003/VIII.22./ IM. rendelet 3.§./2/ bekezdés a./ pontja és /5/ bekezdése szerint - a jogi képviselő nyilatkozatára figyelemmel áfát nem tartalmazó - megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség felperes javára való megfizetésére.

A felperes teljes személyes költségmentességben részesült, míg az alperes személyes illetékmentes, így a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§./1/ bekezdése és 14.§-a szerint a feljegyzett 240.000 forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Győr, 2017.június 28.

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr.Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr.Szalay Róbert sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó